

biti; tako naj učitelj iz podločnosti, v kateri živi, popušča učenca k svobodnosti, da se skoro ne zná, kakor se spreminjajo med seboj v mavrici barve, uči Fenelon. V tem oziru ni bila neslana poprejšnja vredba, da so tikali se dijaki v nižih šolah latinskih, vikali se v srednjih, gospodje nazivali v viših, ter tako tudi po vnanje priraščali k spodobni samostojnosti.

„Za menoj!“ kliče junaški vojvoda, in navdušeni gredó vojaci za njim v boj. Srečni dijaki, katerim voditelj je blag učitelj, jak v besedi in v dejanji. Nesrečni, katerim jak je le v besedi, če tudi učeni in medeni; krinko zapazijo, krinko nataknejo. Nesrečni pa nad vse, katerim je gojitelj sam zločest, ter jih v dvomnih zadevah, v razburjenih dobah, v mladostnem ognji vžgati zná, da strastno popustijo dolžnosti in prapor svoj pravi ter govorijo in počenjajo, kakor na pr.

Deverú.

Gospod moj, za hudiča!
Jaz delam po izgledu tvojem, ako
Slepar si ti, zakaj bi jaz ne bil.

Makdonald.

Mi ne promisljamo. To reč je tvoja.
Ti si poveljnik, ti nam ukazuješ,
Za táboj pojdemo i da nas v pekel
Popelješ!

Pač res, v pekel, ki ga peče že tukaj, pripelje voje svoje tak voditelj. Človek, vzlasti mlad človek je posnemajoča stvar, in vse stori izgled v mnogih prilikah. — Groza pregroza, ko bi o katerih učiteljih moglo se reči: „Poslušajte jih, ne glejte jih; kar vam porekó, storite; po njih delih pa nikar ne ravnajte!“ — Nekdaj so učili bolj v zgledih — v dejanji, sedaj pa utíjo bolj v slovih — z besedo; toraj prihaja nam manj sadú, toži o sedanjem prebrisanem času Hergenröther. — Ker nas Bog ne bo sodil po našem znanji, temuč po našem djanji; je prav tedaj Nečásek učil in veléval mladosti krepostne navade, svést si, da človeka pozneje v viharjih življenja tolikrat

Le jasni zakon v mejah ga derží
I sled globoko vtisnjenih navad.

Potapljavec.*)

Potapljavec je z barko, ktera je vedno blizo, v zvezi z dušnikom in neko vervico, imenujejo jo vervico življenja. S tema daje mnogo znamenj onim delalcem, ki so na barki. Dokler je potapljavec pod vodo, ima na boku ladije dva čuvaja, ona pazita nanj, kakor pestinja na malo dete, ktero vodi. Ojstre postave prepovedujejo tema stražnikoma, kedar

*) c. f. I. 3. str. 43.

imata službo, pogovarjati se med seboj ali pa z drugimi. To bi jih raztreslo, potrebuje ta pa popolne pozornosti, da nar manjše znanje na cevi ali vervici hitro zapazita. Ona dva sta odgovorna za življenje potapljavca pod vodo. Zarad večje varnosti priveže in ovije si potapljavec tenko nit okoli palca, da po tej niti lahko pot najde do ladije.

Pisatelj dalej v svoji poskušnji pripoveduje: „Na mojo čelado so mi priterdili dva konca kovinskih cevi. Po eni cevi, katero je zapirala močna zaklopnica, naj bi se izpuščal po dihanji sprideni zrak, po drugi pa dovaževal čisti. Na boku je ležala dolga gumielastična cevka skupaj zvita, kakor kača. Mornar vzame glavo te dolge kače, in jo privije z vijakom na pumpo tiskalko, rep njen pa na konec kovinske cevi na mojo čelado“. Ta priprava ni družega, kakor podaljšan človeški organ. Pumpa so zunanja pluća in cevka, ktera pelje do pumpe, je v vodo segajoči sapnik. „Zdaj mi zaprejo, govori dalej, še edino odpertje, s katerim sem bil z zrakom v zvezi, denejo mi namreč pred usta močno steklo. V tem trenutku pa začnejo pumpo goniti, sicer bi se bil res moral zadušiti. Sopol sem le skozi ta stroj. Pa bal sem se, če se kaj potere ali pokvari? Hitro so me potolazili, da se mi ni ničesa bati, kajti o tem primerljeji bi se hitro zaklopnica zaperla, da bi voda v cev ne mogla, z zrakom v čeladi bi pa že toliko časa shajal, da me iz vode potegnejo. Slišal zdaj nisem nič, tudi govoriti nisem mogel, le videl sem prav dobro skozi steklene oči. Dali so mi znamenje, da naj grem do lestve, ktera je iz ladije v vodo peljala. Ali to ni bilo tako lahko. Svinčeni čevlji so bili težki, da sem komaj noge prestavljal, na hrbtu in na prsih sem bil s svinčcem obložen, in v obleki sem bil tako okorn, kakor bi me bili zašili v kože kake morske pošasti. Pa storil sem, kar mi je bilo mogoče, srečno dospel do lestve, ktere spodnji konec je peljal globoko v vodo.

Dobri potapljavci so mi pomagali in pokazali, naj sapnik denem pod levo ramo, verv pa naj čez desno plava. Cevko in vervico sta držala na barki dva moža, ktera sta bila od sedaj moja varuha. Lestva se mi je zdela dolga, akoravno je bilo do vode komaj deset čevljev. Čudno mi je bilo pri sercu, ko pridem do vode. Bilo je morje prav mirno ta dan, pa vendar me je prizdigovalo kljub moji teži. Še bolj čudni občutki pa so me spreleteli, ko sem bil tudi z glavo pod vodo in sem videl valove nad glavo poskakovati. Ali sem imel preveč ali premalo zraka? sam nisem vedel, kaj mi je? le zdelo se mi je, da se moram zadušiti. V tem trenutku prihrumi naval, in senci so mi bili stisnjeni, kakor z vertili. Naj rajše bi se bil vernil nazaj, pa sram me je bilo, in počasi sem se pomikal proti dnu morja, ktero je bilo na tem kraji samo 30 čevljev globoko. Komaj sem se toliko zavedel, da sem spoznal, kako svitloba pojema. Bil sem v nekaki bledni svetlobi, kakoršna je meseca novembra pri gosti megli v Londonu. Videl sem, da tû in tam plavajo žive stvari, kaj pa

so bile, nisem mogel razložiti. Čez nekaj minut, ktere so se mi pa dozdevale ko stoletja strahu in težav, sem prišel do dna, in sem imel nekaj, le slabo stalnega, pod nogami, na komur nikakor nisem mogel trdno stati, ampak vedno me je voda prizdigovala, in zmiraj sem se moral deržati lestve, da se nisem prekucnil. Potapljevci vzamejo seboj velik drog, na kterega se kakor na palico opirajo. Nikakor nisem bil pri volji sprehajati se po dnu morja; grozovita tihota in strašna samota mi je vzela vse veselje. Svetleje pa je bilo na dnu kakor pri sredi lestve, in glava me je nehala boleti, kakor bi odrezal. Imeti sem hotel spominek, pripognil sem se in pobral nekaj kamenčkov, ter jih potisnil za pas. Potem sem dal znamenje in potegnili so me na poveršje.

Kako srečen in vesel sem bil, ko sem bil zopet na suhem. Sneli so mi nar poprej čelado in potem drugo obleko, in prepričal sem se, da se ta oprava ložej obleče kakor pa sleče. Rokava sta se rok tako prijela, da so jih morali z nekim orodjem raztegniti. Ta potapljevska oprava pa je res nepremočna, kajti moja obleka res ni bila čisto nič zmočena.

Na silne nevarnosti noben potapljavec ne misli, če se o njih govori, mu pravijo: Kdor je bojzljiv, ne postane potapljavec.

Dopisi in novice.

Iz Rajhenburga. Udeležba zadnjega shoda učiteljskega društva za okraje: Kozje, Sevnica in Brežice, 11. februarja v Rajhenburgu more se srednja zvati; bilo je navzočih udov 14. — Predsednik g. Jamšek otvorja skupščino zbrane serčno pozdravlja. Sečutno se spominja umerlega tovariša i uda našega društva, g. Knežarja, bilšega učitelja Šent-Peterskega. Dalje kliče v spomin zgubo odkritoserčnega, i delavnega tovariša g. Kregarja, koji se je preselil iz našega okraja na Prežin pri Celji. V naši okraj — na Blanco — je prišel g. Boštjančič, ki pa danes še ni navzoč. — Stari, neutrudljivi g. Luka Repotočnik, postal je nadučitelj in dobil je podučitelja g. Podpečana.

Po teh naznanbah prečita in potrdi se zapisnik zadnjega shoda. Nekemu podpore prosečemu učitelju v pokoji, se (gledé obilnih stroškov blagajničnih) dovoli 5 gl. in kmali odposlje. — Mej navzoče se razdeli ravno izšli nemški imenik učiteljev i šol na Štajarskem, tistim, ki ga žele po 50 kr. — Blagajnik, g. L. Repotočnik naznanja društveno gmotno stanje, koje kaže nekoliko nedostatka. G. Jamšek poroča o zborovanji štaj. »Lehrerbund-a« 21. in 22. sept. m. l. na Ljubnem. — Temu poročilu sledi govor (nadaljevanje) g. J. Kunštiča o zgodovini Slovencev. — Zadnji govor o zemljepisji v ljudskej šoli je govoril g. Jamšek. — Kot odposlanca prihodnjemu zborovanju štaj. »Lehrerbund-a« se volita g. g. Jamšek in Kunštič. Stavili so se nekateri nasveti; mej drugimi: g. Polanec spodbuja učitelje, da pristopijo kakemu vdovskemu društvu — on nasvetuje naročevanje na ministerske risne predlage izšle v veliki podobi, G. Jarc priporoča tovarišem marljivejše poročanje i dopisovanje večih ali manj-